

יחי המלך

קונטרס שבועי בענייני גאולה ומשיח

משיחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א מליובאוויטש

גיליון א' תרנ"ד

ערב שבת קודש כ' תרומה, ג' אדר ה'תשפ"ו

יוצא לאור על-ידי

תלמידי ה'קבוצה', 'חיילי בית דוד' - בית משיח 770

במסגרת אגודת חסידי חב"ד באה"ק, תחת נשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

ע"ו שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א וקכ"ג שנה להולדתו

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

מוקדש

לכ"ק אדמו"ר שליט"א

מלך המשיח

מהרה יגלה אכ"י"ר

לזכות

הו"ח ר' מרדכי הכהן שיחי' בן מרגרט ע"ה דואק
לרגל יום ההולדת שלו, ביום ט' אדר

לאריכות ימים ושנים טובות עד ביאת גואל צדק
ומתוך בריאות הנכונה ולשנת ברכה והצלחה בגו"ר

*

נדפס ע"י זוגתו

מרת חי' תחי'

ומשפחתם שיחיו דואק

נדפס לעילוי נשמת

ר' אפרים יונה ב"ר אורי אהרן יואל ז"ל זיסק

ולע"נ מרת חי' רחל בת ר' פנחס זליג ז"ל

ולע"נ ר' מאיר ב"ר צבי ע"ה ולע"נ ר' פנחס זליג ב"ר יצחק ע"ה

ו"הקיצו ורגנו שוכני עפר" והם בתוכם, ולזכות כל משפחותיהם שיחיו – לשפע ברכות עד בלי די

הסיבה לריבוי הגוונים שהיו במנורה של אש

בקשר לפ' השבוע, הננו מביאים בזה צילום נדיר ומיוחד (מוקטן במעט), מהגהת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א על שיחת ש"פ תרומה, ו' אדר ה'תשמ"ג בענין מנורה של אש שהראה הקב"ה למשה (המענה שולב בהנחה שנדפסה ב'התוועדויות' תשמ"ג ח"ב סוף ע' 1022. וראה צילום מיוחד שנדפס ב'יחי המלך' תקצ' ע' 15 – מענה מפורט מכ"ק אד"ש מה"מ לשאלות המניחים בענין זה שע"פ הצילום הנ"ל נכתב הביאור שלפנינו)

פענוח הכתי"ק:

כ"ק אד"ש מה"מ מחק את התיבות "מכשיר הרדיא" וכתב: **מכשירים שונים ומכונות.**

מוקדש לעילוי נשמת

ר' יהודה ב"ר **צבי הירש** ע"ה **סטראל** - נפטר ביום כ"ז אלול

ולע"נ זוגתו **טשרנא גיטל** בת ר' **יעקב** ע"ה - נפטרה ביום ה' טבת

יה"ר שתכף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורגנו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

נדבת בנם - יבלחט"א - הרה"ח **שמואל סטראל** ומשפ' שיחי

מוקדש לעילוי נשמת

הרה"ח ר' **משה נחום** בהרה"ח ר' **מרדכי מענדל** ע"ה **קדנר**

נפטר כ"ב ניסן - אחרון של פסח, ה'תשע"א

יה"ר שתכף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורגנו שוכני עפר" והוא בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

התנחומין של רבי תנחומא לזמננו זה

"תנחומא" הוא מלשון תנחומין. ולכן, "פירש רבי תנחומא" ש"יעקב אבינו צפה ברוח הקודש וכו'", מכיון שענין זה מהוה נחמתן של ישראל

- כאשר בני"י נמצאים בגלות מצרים, במצב דקושי השעבוד, שואבים הם עידוד ונחמה בראותם בעיניהם ממש את עצי הארזים שהביא יעקב ונטע במצרים
- כשנמצאים בחושך כפול ומכופל דעקבות משיחא - אומר רבי תנחומא, מנחמם של ישראל, שאין להתפעל מחשכת הגלות, מכיון שיודעים שהתכלית היא "לבנות משכן במדבר" ● קטעים משיחת ש"פ תרומה, ו' אדר ה'תשמ"ז - בלתי מוגה

מהו אמנם גודל ההכרח בפעולתו של יעקב אבינו בהבאת ונטיעת ארזים במצרים לצורך עשיית המשכן **מאתיים ועשר שנים לפני** הציווי דעשיית המשכן?

ב. והביאור בזה - מרמז רש"י (ב"ינה של תורה⁴) בהזכירו את שמו של בעל המאמר, "רבי תנחומא":

"תנחומא" הוא מלשון **תנחומין**. ולכן, "פירש רבי **תנחומא**" ש"יעקב אבינו צפה ברוח הקודש וכו'", מכיון שענין זה מהוה **נחמתן של ישראל**:

כאשר בני"י נמצאים בגלות מצרים, במצב דקושי השעבוד, עד לגזירת "כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו"⁵, וכו' וכו' - הרי, מלבד **ההבטחה** ד'ואנכי אעלך גם עלה'⁶,

א. בהתחלת הפרשה¹ נימנו הדברים שנצטוו בני ישראל לנדב למשכן - "וזאת התרומה אשר קחו מאתם גו' תכלת וארגמן ותולעת שני ושש ועזים ועורות אלים מאדמים ועורות תחשים ועצי שטים וגו'".

ומפרש רש"י² על התיבות "**ועצי שטים**": "ומאין היו להם במדבר, פירש רבי תנחומא, יעקב אבינו צפה ברוח הקודש שעתידין ישראל לבנות משכן במדבר, והביא ארזים למצרים ונטעם, וצוה לבניו ליטלם עמהם כשיצאו ממצרים".

[.] נשאלת השאלה³ אצל "תלמיד ממולח":

(1) כה, ג-ה.

(2) שם, ה.

(3) בחלקה הראשון של השיחה נתבארו ענינים נוספים בפרש"י זה ונדפסו ב'התוועדויות' תשמ"ז ח"ב ע' 535 ואילך, וכאן מובא רק המבואר ע"פ "יינה של תורה".

(4) ראה "היום יום" - כט שבט.

(5) שמות א, כב.

(6) ויגש מה, ג-ד.

נסיון - שבירתו ודחייתו זהו תיקונו

[. .] כמה פעמים שמענו מכ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ והוא מיוסד על מה שכתבו בכמה מספרי רז"ל, אשר מציאות הקליפה אינה אלא העדר, ויש בזה שני אופנים: או אופן של בירור או אופן של נסיון. אשר באופן הא' יש חלק טוב בצד המנגד, וצריך לברור ולהעלות, ובאופן השני הנה שבירתו ודחייתו זהו תיקונו, וכשעומדים בכל תוקף נגדו הרי ממילא מתבטל. ואז רואים גם בעיני בשר, שגם בתחילה לא הי' בזה ממש כ"א ענין של נסיון.

וכן ראיתי ג"כ בכמה מעיני כת"ר שי' שהביט עליהם כעל דבר המנגד והנלחם כנגדו, וכל זה לא הי' אלא ענין של נסיון, היינו שלא הי' מעיקרו יסוד לחששא, ועוד שבתקיפות הראוי' הי' מתבטל המנגד מבלי השאיר כל רושם של עג"נ ח"ו.

(קטע מתוך אגרות-קדש כ"ק אד"ש מה"מ - ח"ד ע' עד)

כשיהודי בביטול - לא שייך אצלו מניעות ועיכובים

כאשר יהודי נמצא בתכלית הביטול לא שייך שיהיו אצלו מניעות ועיכובים, מכיון שהוא אינו מציאות ושום דבר אינו תופס מקום אצלו, ובמילא לא שייך אצלו מציאות של מונע ומעכב בעדו. ועל-דרך המבואר בנוגע לחטא של אורי' החתי, שבעומדו לפני דוד הוא נתן חשיבות ליואב עי"ז שנתן לו את התואר "שר", אשר זה הי' דוקא מצד שהי' חסר אצלו בביטולו לדוד, וממילא יואב "תפס" אצלו מקום, ובגלל זה נחשב לו כמרידה במלכות.

עד"ז - בשעה שיהודי אינו מחזיק עצמו למציאות כלל, ומגיעה אליו פקודת האדון - הרי הוא מבצע אותה מיד, ללא שום מניעות ועיכובים, בין מבפנים (עצלות ועצבות) ובין מבחוץ. ובאם הוא רואה שישנם מניעות וקשיים, הרי זו הוכחה שחסר אצלו בביטול, היינו שהוא אינו מציאות האדון - אלא מציאות נוספת.

(תרגום חפשי משיחת ש"פ קרץ ה'תשל"ג - בלתי מוגה)

לאחרי ש"יעקב אבינו צפה ברוח הקודש" שיצאו ממצרים ויעשו משכן כו' - כיצד יתכן שלאח"ז יהי' ענין של חורבן וגלות, "בנים שגלו מעל שולחן אביהם"!!¹¹ והמענה לזה - ע"פ דבריו של יעקב אבינו, אשר, גם בידעו אודות כל ההבטחות שהבטיח לו הקב"ה, "ואתה אמרת היטב איטיב עמך וגו'"¹², הוצרך להתפלל ולבקש מהקב"ה, באמרו "שמא משהבטחתי נתלכלכתי בחטא"¹³.

אמנם, לאחר שרואים בפועל שהקב"ה קיים את הבטחותיו - אזי יודעים שאין מקום לחשש כו', כלומר, דבר ברור הוא שהקב"ה מקיים את הבטחותיו, וכפס"ד הרמב"ם¹⁴ "כל דבר טובה שיגזור הא-ל . . אינו חוזר".

ד. ובנוגע לעניינים:

הקב"ה הבטיח לגאול את ישראל, והתורה מעידה שכבר "כלו כל הקיצין"¹⁵, עוד בזמן הגמרא...

וגם ענין התשובה ("אין הדבר תלוי אלא בתשובה"¹⁵) ישנו כבר - כדברי רבינו הזקן באגה"ת¹⁶ בנוגע לברכת "סלח לנו כו' ברוך אתה ה' חנון המרבה לסלוח", ש"אין כאן שום ספק כלל מאחר שבקשנו סלח לנו מחל לנו", ומוסיף, "ואילו לא היינו חוזרים וחוטאים היינו נגאלין מיד, כמו שאנו מברכין בא"י גואל ישראל", ועאכו"כ בנוגע לתשובה דיוהכ"פ, שאז לא שייך החשש ד"חוזרים וחוטאים", לפי ש"שטן ביומא דכיפורי לית לי' רשותא לאסטוני . . השטן בגימטריא תלת מאה ושיתין וארבעה הוי,

שואבים הם עידוד ונחמה בראותם בעיניהם ממש את עצי הארזים שהביא יעקב ונטע במצרים, מכיון ש"צפה ברוח הקודש שעתידין לבנות משכן במדבר", "וצוה לבניו (ובניו לבניהם אחריהם, וכן הלאה) ליטלם עמהם כשיצאו ממצרים"!

כלומר: עצי שטים לצורך עשיית המשכן גופא - היו יכולים אמנם להשיג גם באופן אחר, אבל, כדי שתהי' נחמתן של ישראל (ענינו של רבי תנחומא) - הוצרך יעקב אבינו להביא ארזים ולנטעם במצרים, ולצוות לבניו שיטלו עמהם כשיצאו ממצרים, כדי שבמשך כל זמן גלות ושעבוד מצרים יהיו לנגד עיניהם עצי הארזים שנטע יעקב אבינו על מנת שיטלו כשיצאו ממצרים, היינו, שעצי ארזים אלה מסמלים וממחישים את גאולתן של ישראל.

ג. ומכאן באים לענין של נחמה גם בנוגע גלותנו זה האחרון:

כשנמצאים בחשכת הגלות, "כל הגלויות נקראו ע"ש מצרים"⁷, "במדבר העמים"⁸, "נחש שרף ועקרב וצמאון גו"⁹, חושך כפול ומכופל דעקבות משיחא - אומר רבי תנחומא, מנחמם של ישראל, שאין להתפעל מחשכת הגלות, מכיון שיודעים שהתכלית והמטרה היא "לבנות משכן במדבר", היינו, לעשות מציאות ה"מדבר" משכן ומקדש לו ית', דירה לו ית' בתחתונים,

עד לקיום הציווי "ועשו לי מקדש"¹⁰ כפשוטו, בביהמ"ק השלישי, שבו יתגלה גם המשכן שעשה משה, משכן המדבר.

ויש להוסיף בזה - בהקדמה:

(11) ברכות ג, סע"א.

(12) וישלח לב, יג.

(13) פרש"י שם, יא.

(14) הל' יסוה"ת פ"י ה"ד.

(15) סנהדרין צז, ב.

(16) פרק יא.

(7) ב"ר פט"ז, ה.

(8) יחזקאל כ, לה. וראה לקו"ת מסעי פח, ג ואילך.

(9) עקב ח, טו.

(10) פרשתנו כה, ח.

"בריא מזלי" בענין הגאולה

ובמיוחד בעמדנו בחודש "דבריא מזלי", אשר, אם בכל הענינים נוגע שיהי' "בריא מזלי" – עאכו"כ בענין הגאולה האמיתית והשלימה, שבזה נוגע באופן מיוחד ("גאָר שטאַרק נוגע") שיהי' "בריא מזלי", בכדי שהגאולה תבוא מוקדם יותר, שכן, אפילו ע"י הקדמת הגאולה ביום אחד, או אפילו בשעה אחת, או אפילו ברגע אחד בלבד, ואפילו כשהרגע הוא "דגע קטן" – הרי זה רגע שבו נמצאים "שכינתא" וכל אחד ואחת מישראל האנשים הנשים והטף – בגלות, וממילא מובן, עד כמה נוגע שהגאולה תבוא אפילו ברגע אחד קודם!

(משיחת מוצאי ז' אדר ראשון ה'תשנ"ב – בלתי מוגה)

"מנחם שמו, וגם מענדל"

ידוע מרז"ל אשר משיח – מנחם שמו, וגם מענדל, בגימטריא "צדק" [כידוע בנוגע שמו של אדמו"ר "הצמח צדק" – גימטריא דשמו "מנחם מענדל"], ש"צדק" (וגם "צמח") הוא שמו של משיח.

(משיחת ש"פ תרומה, ו' אדר ה'תשנ"ב – מוגה, תרגום מאידית)

"חיילי בית דוד" יצילו את המצב

[.]. עאכו"כ ישיבת תומכי תמימים שנתייסדה (ע"י אדמו"ר (מוהרש"ב) נ"ע) בסוף זמן הגלות, בכדי שתלמידי הישיבה יהיו "נרות להאיר", להאיר את החושך כפול ומכופל דעקבתא דמשיחא, "בנר תמיד של המאורות כו",

וכפי שידועה שיחת אדמו"ר (מוהרש"ב) נ"ע לתלמידי הישיבה בענין "כל היוצא למלחמת בית דוד" – שתלמידי הישיבה הם "חיילי בית דוד" אשר עשו את "הצלת מצב כלל ישראל" מאותם "אשר חרפו עקבות משיח",

וימלאו את הכוונה ד"פוצו מעינותיך חוצה" (ע"י רבותינו נשיאנו) שתביא את הגאולה. (משיחת ש"פ תרומה, ו' אדר ה'תשנ"ב – מוגה, תרגום מאידית)

המהר"ש ואמר: הכול טוב ויפה, אבל, בנ"י רוצים וצריכים משיח כפשוטו, בפועל ממש, למטה מעשרה טפחים!

כלומר, ע"פ תורה יש מקום לב' הדעות כו', ומי הוא זה שמגלה וקובע שצריכה להיות הגאולה כפשוטה ממש – אדמו"ר מהר"ש, שדרכו המיוחדת מתבטאת בפתגמו הידוע²¹ "לכתחילה אריבער", ובהגשת שלילת ההנהגה באופן אחר, "העולם סבור שיש לילך 'ארונטער', וכשלא יכולים, הולכים 'אריבער', ואילו אני סבור, שצריכים לילך מלכתחילה אריבער", היינו, שמי שאינו הולך בדרך ד"לכתחילה אריבער", שייך הוא לסדר והנהגה דעולם!

ויה"ר שמהדיבור אודות "פירש רבי תנחומא" נזכה תיכף ומיד לנחמתן של ישראל, נחמה כפשוטה ממש, בפועל ממש, למטה מעשרה טפחים – גאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, שאז, תהי' גם שלימות הנחמה על הגלות, "אודך ה' כי אנפת בי"²².

ותיכף ומיד – "ואתה תצוה את בני ישראל גו' להעלות נר תמיד"²³ (כפי שהולכים לקרוא בתפלת מנחה), שזוכים לראות את הדלקת המנורה בביהמ"ק השלישי, שיבנה במהרה בימינו ממש.

[בסיום השיחה כל הקהל צעק (ואח"כ ניגן) "עד מתי". אח"כ התחיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לנגן "ניעט ניעט ניקאָוואַ" ואח"כ הזכיר ע"ד אמירת ברכה אחרונה]. ■

שס"ד יומי אית לי רשותא כו' ביומא דכיפורי לית לי רשותא כו"¹⁷ – הרי בודאי ובודאי שתיכף ומיד לאחר התשובה דיוהכ"פ צריכה לבוא הגאולה.

ומכיון שלאחרי כל זה עדיין לא בא – מתעוררת השאלה והדרישה והצעקה האמיתית של בני": "עד מתי!?"...

והמענה היחידי לשאלה ודרישה וצעקה זו הוא – שהקב"ה ממלא את בקשתם ודרישתם של ישראל, ומביא תיכף ומיד את הגאולה האמיתית והשלימה, גאולה כפשוטה בפועל ממש!

וכמרומו בדיוק לשונו של רש"י "פירש רבי תנחומא" – שענין הנחמה ("תנחומא") הוא באופן ד"פירש": (א) לא דרש, דרוש ופשט'ל יפה, כי אם, פשטות הענין, היינו, הנחמה וגאולה כפשוטה ממש, שהרי לא יתכן שה"גלות" יהי' בפועל ובפשטות, ואילו הנחמה – באופן של "דרש" בלבד... (ב) "פירש" מורה על ביאור והרחבת הענין, כידוע¹⁸ הביאור בלשון "פירש הבעש"ט", מלשון "פאנאנדער-געשפרייט", שבזה מודגש עוד יותר שהגאולה היא כפשוטה ממש.

וכידוע¹⁹ מענה אדמו"ר מהר"ש לאביו הצ"צ ע"ד הצורך בגאולה כפשוטה:

כששאל המהר"ש אצל הצ"צ ע"ד ה"קץ" דשנת תר"ג²⁰, היתכן שמשיח לא בא, והשיב לו, הרי נדפס ה"לקוטי-תורה" (גילוי פנימיות התורה, תורתו של משיח) – נענה

(17) יומא כ, רע"א.

(18) לקו"ש ח"ז ע' 64 הערה 40. ח"ח ע' 354 הערה 21. ועוד.

(19) לקו"ש ח"ז ע' 80 הערה 70. ח"ח ס"ע 490 ואילך. ועוד.

(20) מאמרי אדה"ז – פרשיות ח"א ע' תיט ואילך. סה"ש תורת שלום ע' 237.

(21) אג"ק אדמו"ר מוהרי"צ ח"א ע' תריז. לקו"ש ח"א ע' 124. ועוד.

(22) ישע"י יב, א.

(23) ר"פ תצוה.

לראות שכל ילד בדורנו יצעק שהוא רוצה משיח

תרגום חפשי ללשון הקודש - בעריכת מערכת "יחי המלך"

א. ישנם הטוענים: כיצד מדברים עם ילדים על משיח? הרי משיח הוא ענין נעלה, עד שמשיח הוא כליל המעלות ומבחר המין האנושי, ואם-כן - כיצד מורידים ענין כה נעלה לילדים, ומקשרים זאת עם פרסים וצעצועים וכו'?

וכאשר שואלים זאת שליח חב"ד, הרי שבתחילה, מצד החושך כפול ומכופל, הוא מתבלבל ו"נרעש" לגמרי ("אינגאנצן צוטומלט")!

אח"כ נהי' לו חלישות מה בענין - שהרי שאלו אותו שאלה - במילא הוא ניגש לספר זאת לשני, ופועל גם אצלו חלישות!

ויתירה מזו: אמנם גם השואל יודע את מעלת המשיח - אבל הוא הרי שליח חב"ד"י שלמד חסידות, ויודע שמעלתו של משיח היא עד כדי כך שענינו "יחידה" - היחידה של כלל ישראל בכל הדורות, ויודע ענינים נוספים שהחסידות אומרת על משיח, ובין אם הוא מבין כל מה שכתוב בחסידות, או שמבין שלשה-רבעים או חצי, עכ"פ הוא יודע את מעלת המשיח יותר ובאין-ערך מהשואל -

ואם-כן, כיצד באמת אפשר לגלות ענין כה נעלה כמשיח - לילדים כפשוטם? וכאשר מדבר עם השני ומסביר לו את כל העילויים וכו' - הרי זה פועל עליו חלישות!

ב. שאלו אותך שאלה - מה אתה מתבלבל ונבהל? - שב לכמה דקות ותתבונן, אבל **ביגיעה**, ו"יגיעת ומצאת תאמין"² ותחשוב בבטחה, דמכיון שהנך הולך בשליחות כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו - הרי פשוט הדבר שזהו בודאי אמת!

ולכן, תסביר גם לשני בדרכי נועם ובדרכי שלום שזו אמת, ובמילא - שגם הוא צריך לעסוק בזה.

ג. והביאור על טענה הנ"ל:

הלא התורה כולה ניתנה לכל בני, גם לילדים, שהרי "תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב"³, זאת-אומרת שיש לחנך את הילד **בכל** עניני התורה ומצוות, ועאכו"כ בנוגע ל"ג עיקרי האמונה, שאחד מהם⁴ הוא העיקר ד"אחכה לו בכל יום שיבוא", הענין דביאת המשיח. ומזה מובן, שצריכים לחנך את הילד גם לעיקר זה - הענין דמשיח, שאם לא כן יהיו אצלו י"ב עיקרים בלבד, והרי ישנם י"ג!

(1) ראה סה"מ תרצ"ט ע' 207 בשם הרמ"ז.
(2) מגילה ו, ב.
(3) ברכה לג, ד.
(4) עיקר הי"ב.

ועוד והוא העיקר - בענין שהזמן גרמא - בניית בית המקדש השלישי בפשטות ממש: לאחר כל הפירושים בפסוק "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", כולל הפירוש "בתוך כל א' וא'" - הרי אין מקרא יוצא מידי פשוטו⁹, לכל לראש הפירוש בזה בנוגע להלכה למעשה - שלבני ישראל ישנו החיוב לבנות את בית המקדש.

לבנות את בית המקדש השלישי בפשטות ממש

ובנוגע אלינו הכוונה - לבנות את בית המקדש השלישי, בפשטות ממש, כפס"ד הרמב"ם¹⁰ שיבנה ע"י משיח צדקנו, "ובנה מקדש במקומו"¹¹, וע"פ דברי הרמב"ם "הכל חייבים לבנות ולסעד בעצמן ובממונם, אנשים ונשים כמקדש המדבר", מובן שכך הוא גם בנוגע לבית השלישי, שכל יהודי ישתתף בזה ע"י נדבותיו, אנשים נשים, ויש לומר - גם טף (כשם שהי' בנדבת המשכן).

ובפרט שבדורנו זה כבר חינוכו והרגילו ילדים יהודיים קטנים - וממשיכים בזה - לתת צדקה: נוסף לכך שעושים אותם שלוחים לתת לצדקה, נותנים להם גם כסף שנעשה ממונם הפרטי, בכדי שהם יתנו מכספם הפרטי לצדקה.

(משיחות לילות ד', ה', ו' ושבט קודש פ' תרומה ה'תשנ"ב - מוגה. תרגום מאידית*)

(9) שבת סג, א. וש"נ.

(11) ל' הרמב"ם שם ספי"א.

(10) הל' מלכים רפ"א ובסופו. וראה לקו"ש ח"י"ח ע' 418 ואילך. וש"נ.

(*) התרגום הוגה ותוקן מחדש על-ידינו. המו"ל.

מוקדש

לזכות הרה"ת יוסף יצחק בן רייזל פרומא וזוגתו חיה מושקא בת מרים שיחיו

וילדיהם רחל בת חיה מושקא, לאה שרה בת חיה מושקא.

ישראל רחמים בן חיה מושקא, מענדל בן חיה מושקא, ושמואל מאיר בן חיה מושקא שיחיו

ולזכות הנא לאה בת ח' רחל, עדינה בת ח' רחל, מרים בת ח' רחל, וצבי בן ח' רחל שיחיו

לזכות ר' ברוך אהרן בן ברוניא סלאווא וזוגתו רייזל פרומא בת ח' רחל שיחיו

להשתדל להיות עשיר בפועל בכל הענינים

[.] הלימוד מכל האמור:

לכל לראש נלמד מכך – שהקב"ה פוסק בתורתו הקדושה, התורה הנצחית לכל הדורות ובכל המקומות – שכל יהודי שייך לכל לראש ל"זהב". ובפשטות – שכל יהודי צריך להיות בעשירות, הן ברוחניות והן בגשמיות – עשירות בפשטות ממש!

יתירה מזו: לא רק שהוא צריך עשירות – אלא שלכל יהודי ישנה עשירות בפועל. ואפילו אם זה לא נמצא בגלוי ובגשמיות – אי"ז משום שהיא לא קיימת ח"ו, אלא שיהודי צריך גלות זאת ע"י עבודתו. ואדרבה: עי"ז שמגלים זאת מתוך החושך – ה"ז נעשה באופן דיתרון האור מן החושך¹, תוספת ריבוי של שפע רב דגשמי ברכה, באופן של תגבורת החיות², שנעשה שטפון של גשמי ברכה אך ורק למעליותא, עד שזה מהפך את השטפונות שלא למעליותא לשטפונות דטוב וקדושה (עד להכנה ד"מלאה הארץ דיעה את ה' כמים לים מכסים"³).

ועאכ"כ בדורנו זה – הדור האחרון בגלות ודור ראשון של גאולה – לאחר שסיימו הכל, וצריכה להיות רק קבלת פני משיח צדקנו בפועל – ודאי שהקב"ה מברך כל יהודי בעשירות בזהב בגשמיות וברוחניות, עד באופן (כפי שהי' ב"ימי צאתך מארץ מצרים" כן הוא גם עתה "אראנו נפלאות"⁴) – ש"אין לך כל אחד ואחד מישראל שלא היו עמו **תשעים** חמורים לובים טעונים מכספה וזהבה של מצרים".

מכך ישנה מיד הוראה ברורה – שיהודי צריך להשתדל להיות עשיר בפועל בכל הענינים, מתחיל מעשירות ברוחניות, אין עשיר אלא בדעת⁵, להיות עשיר בתורה ומצוות, ועד גם – עשירות בגשמיות, בכדי שיוכל לקיים תורה ומצוות במנוחת הנפש ומנוחת הגוף (כפס"ד הרמב"ם⁷), ויוכל להרבות בנתינת הצדקה וקיום המצוות בהידור, והידור לפניו מהידור וכו', ובכלל – לנצל את העשירות ("זהב וכסף ונחושת וגו'") כדי לעשות מביתו הפרטי משכן ומקדש לה' (ושכנתי בתוכם בתוך כל אחד ואחד), כולל – גם ע"י נתינה לצדקה לבנות בית הכנסת ובית המדרש כפשוטו, "מקדש מעט"⁸.

(1) קהלת ב, יג.

(2) ולהעיר מהשייכות אדר (שהוא בתקופת גשמים) – "אדר פירושו תוקף וגבורה, כמו אדיר במרום ה', ובביצה דט"ז ע"ב הרוצה שיתקיימו נכסיו יטע בהן אדר, שנאמר אדיר במרום ה' כו" (לקוטי לוי"צ על פסוקי תנ"ך ומאמר"ל ריש ע' צט).

(3) ישע"י יא, ט. רמב"ם בסיום וחותם ספרו.

(4) מיכה ז, טו.

(5) ולהעיר מהשייכות לשנת הצדי"ק. וראה עיון יעקב לע"י בכורות ה, ב.

(6) ראה כתובות סח, א. וראה נדרים מא, א.

(7) הל' תשובה רפ"ט.

(8) יחזקאל יא, טז. מגילה כט, א.

ולכן צריכים לדבר על כך עם כל ילד.

ד. ולכאורה אפשר לטעון: כיון שהילד נמצא בארצות-הברית – מדינה שיש בה הכל בהרחבה, מלכות של חסד, וצריך להתאים את החינוך להנהגות המדינה – לכן אפשר להסתפק בדיבור עם הילד על תורה ומצוות ולשם מה צריך "להסעיר" ("טומלען") אותו אודות משיח?

אלא רק יאמר לילד שמשיח הוא דבר נעלה ביותר (בדוגמת כלי זהב שמניחים אותו על מדף גבוה), וכשיתבגר – יסביר לו זאת יותר באריכות וכו';

אבל לגשת לילד ולומר לו: תצעק שאתה רוצה משיח, תשיר ניגון באנגלית, ותקבל סוכרי' – על-כך הוא טוען: כיצד אפשר לקחת ענין כה נעלה ולהורידו לילד?

אומרים לו: הענין דביאת המשיח הוא אחד מהי"ג עיקרים, ובמילא צריכים להסבירו לילד ולחנך אותו לכך.

ובאם אין מלמדים זאת לילד, הרי זה היפך מעיקר באמונה, היפך התורה!

ה. אבל, לאחר הכול, עדיין טוען הוא:

היתכן לקחת ענין כ"כ נעלה כמשיח, ולקשרו עם פרסים, משחקים וסוכריות, ענינים כה פשוטים?

והביאור בזה:

הרמב"ם כותב בפי' המשניות⁵, ועד"ז מובן מהל' תשובה להרמב"ם⁶, שחינוך הילד צריך להיות באופן שמתחילים קודם לחנכו בענינים השייכים אליו, ממתקים, כבוד המדומה וכיו"ב, שזהו הענין ד"מתוך שלא לשמה בה לשמה"⁷. ונמצא, שצריכים להתחיל ב"שלא לשמה" – ענינים פשוטים, כנ"ל.

ואף שיש ללמוד את התורה לשמה, ואפי' בשביל גן-עדן ועולם הבא זה עדיין "שלא לשמה" כיון שהלימוד צריך להיות לגמרי "שלא על מנת לקבל פרס"⁸ – אבל בינתיים, כל זמן שהוא עדיין לא אוזח ב"לשמה" ואינו שייך עדיין לענינים נעלים, הנה בכדי לפעול עליו, מוכרחים לדבר עמו לפי ערכו ולחנכו בענינים השייכים אליו, גם אם זה פרסים, כסף או סוכריה וכיו"ב.

ולכן מבקשים שיסבירו לילדים את ענין המשיח, וגם יסבירו להם שכאשר משיח יבוא יהיו להם הרבה ממתקים וכיו"ב, כי דוקא בכך אפשר לפעול עליהם.

ו. ענין זה – שבכדי לפעול קיום המצוות יש לדבר עם זה שרוצים לפעול עליו לפי ערכו – מוצאים גם בתורה שבכתב:

הפסוק אומר⁹ "אם בחוקותי תלכו גו' – ונתתי גשמיכם בעתם וגו'", רואים שמבטיחים שכר גשמי ד"ונתתי גשמיכם בעתם וגו'" בכדי לפעול שיקיימו מצוות.

ועד"ז מוצאים גם בפסוק¹⁰ "פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון":

(5) לסנהדרין פרק חלק ד"ה וכת חמישית. (8) אבות פ"א מ"ג. רמב"ם הל' תשובה שם ה"ד.

(6) פ"י. (9) בחוקותי כו, ג-ד.

(7) פסחים נ, ב. רמב"ם שם ה"ה. הל' ת"ת פ"ג ה"ה. (10) תהלים קמה, טז.

הל' ת"ת לאדה"ז פ"ד ס"ג.

מפרשים מסבירים¹¹ שהמילה "רצון" בפסוק זה כוונתה ל"רצון" של ה"חי" (האדם המבקש מהקב"ה), יוצא אם-כן מפסוק זה שהקב"ה "פותח" את כל עניניו ("פותח את ידיך") בכדי לתת ל"חי" את ה"רצון" שלו, מה שהוא רוצה.

ז. עפ"ז יובן גם ענין שהרמב"ם כותבו בשייכות לביאת משיח:

בסיום ספרו "יד החזקה" כותב הרמב"ם¹², בתור פסק-דין להלכה, שכאשר משיח יבוא יהיו "כל המעדנים מצויין כעפר", ש"מעדנים" הכוונה למעדנים בגשמיות כפשוטו, בשר שמן ויין ישן.

דלכאורה, הרמב"ם מדבר שם על מה שיהי' כאשר משיח יבוא, וכותב – בתור פס"ד להלכה – שבני ישראל יהיו מונחים אז בהשגת אלקות, "ישיגו דעת בוראם" – ואיך מתאים ונכנס שם הענין ד"מעדנים מצויין כעפר"? והרי מעדנים הינם ענינים ששייכים ל"משכא דחויא"¹³, והסיבה שהם יהיו "מצויין כעפר" – כדי שלא יצטרכו לטרוח בשביל זה.

והביאור בזה – ע"פ הנ"ל:

כאשר הרמב"ם כתב שכשמישיח יבוא "המעדנים מצויין כעפר", הוא רצה בזה להסביר את ענין ביאת המשיח גם לילד וכיו"ב שאצלו "מעדנים" תופסים מקום, ואי אפשר לומר לו כעת שע"י ביאת המשיח יובנו כמה ענינים בתורה מאחר שהוא אינו מבין את המעלה שבה וצריכים להמתין עד שישגל ויתבגר, אלא מוכרחים לדבר עמו דוקא על ענינים של "מעדנים" כנ"ל – ומטעם זה כותב הרמב"ם שבביאת המשיח "המעדנים מצויין כעפר".

ואע"פ שישנו הדיוק בלשון "כעפר", שהמעדנים לא יתפסו מקום ויהיו חשובים כמו עפר מכיון שלא יהיו מונחים בזה אלא בלהשיג דעת בוראם (כנ"ל), שלכן הוא נוקט בלשון "כעפר" דוקא – אבל כעת הרי המעדנים תופסים מקום אצל הילד, ולכן אומר לו הרמב"ם שהמעדנים יהיו "מצויין כעפר" (בפשטות) כי דוקא ע"ז אפשר לכבוש את לבו.

ח. ועפ"ז יובן גם האמור לעיל אודות חינוך הילדים בנוגע למשיח, שצריכים לומר להם שלעת"ל יהי' ריבוי ממתקים וכיו"ב – דלכאורה, מובן ופשוט שהתורה לא תצוה לומר שום דבר שקר – ואם-כן, איך מצוה התורה לחנך כך את הילד, שבכדי לכבוש את לבו יאמרו לו שכאשר יבוא משיח יהי' ריבוי של ממתקים?!

אלא היות והרמב"ם כותב שבביאת המשיח יהיו "המעדנים מצויין כעפר", מובן שכך היא האמת, וכאשר אומרים זאת לילד אין זה מהשפה ולחוץ – אלא אכן כך זה באמת (ורק שלא יהיו מונחים בזה אז, וכנ"ל).

ט. [. . .] והנה, בנוגע לתינוקות במיוחד מוצאים מדרש נפלא:

עפ"פ "ודגלו עלי אהבה"¹⁴, אומר המדרש¹⁵: "אפילו התינוק מדלג על האזכרה כמה פעמים . . . אמר הקב"ה ודילוגו עלי אהבה".

כלומר: אפילו אם ילדים – תינוקות של בית רבן – רוקדים או קופצים (כדרך התינוקות שהם רוקדים ומקפצים קודם הלימוד או אחר הלימוד) על "שמות" של קלף, או בזמננו –

(11) ראה פרש"י, מצו"ד ועוד עה"פ. הגהות לתניא שם). רפמ"ז.

(12) סוף הל' מלכים.

(13) ראה תניא פל"א (מ, ב. וראה בהנסמן בלקוטי

(14) שה"ש ב, ד.

(15) שהש"ד פ"ב, ד.

על ספרים [כי הם לא מבינים את קדושת הענין, ואפילו אם כן – הם אינם יכולים להשמר מזה] – אומר הקב"ה, שזה אמנם "עלי", אך ביחד עם זה "דילוגו עלי" אהבה – דהיינו, לא רק שמותר להם לעשות זאת, אלא הקב"ה אומר שלגביו זו "אהבה" – מכיון שתינוקות של בית רבן עושים זאת, ו"כי נער ישראל ואהבהו"¹⁶.

וההדגשה בזה היא עד כדי כך, שתורה שבעל-פה באה ומתקנת את התורה שבכתב: בתושב"כ כתוב "ודגלו" – אומרת תושבע"פ שיקראו "ודילוגו"!

ממדרש זה רואים עוד יותר, עד כמה חשוב לרדת בעצמו לתינוקות, עד שאפילו הקב"ה מוריד עצמו אליהם – שיקפצו וירקדו על שמותיו, והוא אומר שזה ענין של אהבה!

י. וזהו מדרש מפורש, שדרשנים משתמשים בו בדרשותיהם –

אף-על-פי-כן, כאשר שואלים שליח חב"ד: היתכן להוריד ענין נעלה כמשיח לילדים – הוא מתבלבל לגמרי!...

לכל לראש, עליו לדעת שהענין הוא אמת!

לכל לראש, עליו לדעת שזהו אמת לאמיתו!

לכל לראש, עליו לדעת שכיון שזוהי שליחות של נשיא דורנו – יש לזה שייכות לילדים דדור זה!

ואם יעמיק להתבונן בזה – ובלבד שלא יתבלבל מיד – יראה, שעוד בזמן הרמב"ם, ועוד לפניו – בזמן שלמה המלך, כאשר היתה נתינת מקום לשאלה האם "חנוך לנער" צריך להיות "ע"פ דרכו" או באופן אחר – פסקו (הרמב"ם ושלמה המלך) ש"חנוך לנער ע"פ דרכו"¹⁷! ובמילא צריך להסביר הענין דמשיח לכל הילדים – אמריקאים, צרפתיים, אנגלים, ולדבר לכל אחד לפי אופנו.

ובאם אינו עושה כן – הרי הוא מועל בשליחותו לענין החינוך! מאחר שמסרו לו את הילדים כדי לחנכם בכל עניני התורה שהיא "תורה אחת", ועאכו"כ שאי-אפשר להפריד בהי"ג העיקרים.

ואופן החינוך לפעול אצל הילד את ה"אחכה לו" ושיצעק שרוצה את משיח, הרי זה דוקא ע"י שנותנים לו סוכרי' ופרסים וכו', כי לענינים אלו יש לו שייכות, משא"כ לענינים נעלים. יא. ומכיון שזוהי שליחות של נשיא דורנו – עליו לצאת ולראות שכל ילד בדורנו יקיים תורה ומצות ויצעק שהוא רוצה משיח.

והרי לא מדברים על ילדים כמו שהיו בדורו של חזקיהו, שבימיו "בדקו מדן ועד באר שבע . . . ולא מצאו תינוק ותינוקת . . . שלא היו בקיאים בהלכות טומאה וטהרה"¹⁸ – אצל חזקיהו אכן הי' "ביקש הקב"ה לעשות חזקיהו משיח"¹⁹, אבל זה לא בא בפועל²⁰ –

מדברים על ילדים הנמצאים בדורנו זה – הדור קודם משיח, ובמילא צריכים 'לחטוף' ("אריינכאפן") ולספר לילדים אודות משיח.

(משיחת ש"פ תרומה ה'תשמ"א – בלתי מוגה)

(16) הושע יא, א. וראה המשך תרס"ז ע' תקנ ואילך. (19) שם, ע"א.

(17) משלי כב, ו. (20) ראה לקו"ש ח"כ ע' 518 ואילך.

(18) סנהדרין צד, ב.